

udøve, da opfordre de den særlige Forsamling til ved Selvtægt at udvide sit Omraade hos Næsten, nemlig Rigsraadet. Jeg har ikke den allerfjerneste Tvivl om, at, hvis en saadan Bei erkjendes for at være af den Besskaffenhed, som jeg har tilladt mig af betegne, da vil Ingen i denne Sal være med at gaae den, og da ville de ærebe Forslagsstillere selv vige tilbage derafra. For mig stiller det sig fuldkommen klart, at, hvis virkelig Rigsdagen vilde betræde denne Bei, saa betraadte den Selvtægtens Bei og maatte da tage paa sit Hoved det Ansvar, der altid følger med at prøve Selvtægt. Jeg holder mig forvisset om, at Enhver, der deler den Overbeviisning, at det er Selvtægt, vil og vige tilbage derafra og erkjende, at han ikke kan ønske at friste sig selv eller Andre ind paa en saadan Bane. Dette om det første Hovedpunkt, om Lovligheden som den Grundbold, hvorpaa det indbragte Forslag skulde hvile.

Der er opstillet som en anden Hovedpaastand, der ikke er mindre vigtig, at man ved at vedtage dette Lovforslag paa ingen Maade skulde gribe forstyrrende ind i Forfatningsfagens Gang. I denne Henseende har en foregaaende Taler allerede udviklet Anskuelse, som jeg i alt Væsentligt kan henholde mig til. Det forekommer mig at være Noget, der i den Grad er klart, at jeg ikke troer, at Nogen for Alvor vil kunne sige, at det ikke skulde gribe forstyrrende ind i Forfatningsfagens Gang, om vi nu her saaledes i den sidste og ellefte Time skulde vedtage dette Forslag, efterat der er ført saa alvorlige Forhandlinger om Forfatningsfagen, ikke mindst i de sidste 9 Maanedes, men ogsaa før. Hvilken Realitet skulde vel alle disse Forhandlinger have havt, vilde man ikke have stridt om Keiserens Skæg, hvis det skulde være den saandede lovlige Ordning, som nu foreslaaes, den, at man til enhver Tid her i Rigsdagen ved en eenfaldig Act har kunnet tage bort for Rigsraadets Omraade og lægge til sit eget? Af hvilken Grund skulde man da have sat saa overordentlig Priis paa, at Rigsraadet blev betragtet som bestaaende? Hvorfor skulde Kampen da have været saa alvorlig, som den var? Det er jo aabenbart, at var den Operation, som man nu ønsker, lovlig, og var

den bleven udført strax, før vi begyndte paa Forfatningsfagen, saa vilde den Kamp ikke være bleven ført, som nu har været i 9 Maanedes. Jeg er overbevist om, at Enhver maa erkjende, at, hvis denne Sag for 9 Maanedes siden, da Forfatningskampen begyndte, havde været ordnet paa den Maade, her foreslaaes, saa havde intet Menneffe spildt et Ord paa hele Forfatningsfagen; thi den vilde da Intet være værd. Paa den anden Side vilde Rigsdagen ganske vist da have indtaget et saadant Standpunkt, at der var al Grund for den til at nøies for sit Vedkommende, og den anden Forsamling vilde da i den Grad have været magtesløs, at dens Bestaaen havde været uden al Interesse. Den vilde have været saa lidet besværende for Forretningernes Gang, at alle de vægtige Argumenter, der i denne Retning ere fremførte fra forskjellige Sider, vilde tabe al Betydning. Det kunde ikke være til Hinder for Landets Lovgivning i al Fremtid at have en saadan Forsamling, hvis hele Omraade var: en enkelt Gang at bevilge en Civilliste eller en Apanage, eller at beskæftige sig med sine egne indre Anliggender. Mig forekommer det at maatte være fuldkommen klart for Alle, at i Realiteten er hele det væsentlige Indhold af Grundlovsfagen indbefattet i dette Grundlovsudkast. Hvis disse Anliggender, som ere de eneste, der have sand Betydning, laae under Rigsdagen, saa var Sagen dermed afgjort. Jeg for mit Vedkommende kan altsaa ikke være af nogen anden Mening, end at, idet de Herrer indbringe dette Lovforslag og opfordre os til at tage det under Forhandling og vedtage det, opfordre de os til at støde fra os det hele Grundlag, der nu er vundet igjennem 9 Maanedes misfommelige Forhandling, opfordre de os til at forrykke Situationen og kaste os ud paa de vilde Bover. Enhver maa vide, om han kan bære et saadant Ansvar; jeg kan ikke være med dertil. Jeg kan ikke erkjende, at de Herrer staae paa Lovlighedens Grundbold, og at de sige Sandhed, — jeg mener ikke subjectiv Sandhed, men objectiv Sandhed, — naar de sige, at de ved at indbringe dette Forslag ikke forstyrre Forfatningsfagens Gang. Jeg holder mig overbevist om, at de hordtage hele Grundlaget,